

ראוהו בית דין פרק שלישי ראש השנה

כת.

עין משפט
נר מצוה

לב א טושי' א"ח ס'
 תקפו סקי' ב:
 לב ב טס' א' וס'
 תקפו סקי' א:
 לד ג מ"י פ"ג מהלכות
 שופר ה' ד טושי' ע'
 א"ח ס' מקל סקי' ו:
 לה ד טושי' א"ח ס'
 תקפו סקי' ב:
 לו ה ו מ"י פ"א מהל'
 שופר הלכה ג:
 לז ו מ"י שם טושי' א"ח
 ס' תקפו סקי' ג:
 לח ח מ"י שם:
 לט ט טושי' א"ח ס'
 תקפו סקי' ו טושי' ע'
 י"ד ס' רכ"ב סקי' ב:
 י"ז ט טושי' א"ח ס'
 ס' תקפו סקי' ה
 וטושי' י"ד ס' רכ"ב סקי' ב:
 מא ב טושי' י"ד סם:
 מב ל מ"י פ"ו מהל' מ"ן
 ומלכה הלכה ג טושי' ע'
 א"ח ס' טסה סקי' ד:
 מג מ מ"י שם ופס"ט
 מהל' מכירה ה"ה
 ופ"ט מהל' ערות ה' ט'ן
 טושי' ע"ט סקי' ה נחמ"ט
 ס' ה סקי' ט'ן:

רבינו חננאל (המשך)
 פסקינין. ת"ש התוקע לתוך
 הבור או לתוך וכו'. ורחינין
 כי קאמר רבה בתקוע
 ועולה, שנמצאת התקיעה
 ששמע אחרי עליותו מן
 הבור תקיעת שלימה. אי
 הכי מאי למימרא כו'.
 אמר רב יהודה בשופר של
 עולה לא יתקע ואם תקע
 יצא, בשופר של שלמים
 לא יתקע ואם תקע לא
 יצא. ותריך אה רבא הכי,
 אחר שופר של עולה ואחר
 שופר של שלמים יצא,
 מאי טעמא, מצות לאו
 ליהנות יחנה. בשופר של
 ע"ז לבתולה לא יתקע
 ואם תקע יצא. בשופר של
 עיר הנדחת אפי' דיעבד
 לא יצא, מאי טעמא כותתי
 מכתת שיעוריה. אמר רבא
 המורד הנאה מחבירו, וכן
 המורד הנאה משופר מותר
 לתקוע לו תקיעה של
 מצוה. וכן המורד הנאה
 מחבירו, ביהויה מזה עליו
 מי חטאת בימות הגשמים
 אבל לא בימות החמה. וכן
 המורד הנאה ממעיין טובל
 בו טבילה מצוה בימות
 הגשמים אבל לא בימות
 החמה. שלחו ליה לאבוה
 דרשמיאל, לכפאו ואכל מצה
 בפסח יצא. ופרישה רב
 אשי כשכפאוהו פרסיים,
 ש"מ מצות אינן צריכות
 כוונה. אמר (רבא) [בית]
 זאת אומרת התוקע לשיר
 יצא, בנותן אה דכתיב
 להלווה בתקע שופר
 שיתוקעו להלל וכוונתו בו,
 אם תקע כסדרן איעיף
 שהוא לשיר, השומע יצא,
 כוונה, ופרישה מהו
 הדימא תתם תאכלו מצות
 אמר רחמנא וזה אכילה

בשופר של עולה לא יתקע. כלומר צמוד ואם תקע כלומר צמוד ולא נפיק לחולין ונפיק לחולין אכל צמוד אין מעילה ולא נפיק לחולין וכשמחלק בין עולה לשלמים היה יכול לחלק בעולה גופה בין מויד לשוגג אכל השתא מחלק בשוגג גופיה:

אמר רב יהודה בשופר של ע"ז לא יתקע ואם תקע יצא. תימה מאי שנא משלמים דלא יצא משום דמנזות ליהנות ניתנו ורבינו חננאל גרים הכא רבא ט' ותימה דצוקף כסוי הדם (חולין דף פט. ושם) תניא תקע לא יצא וכן קשיא אההיא מהא דלמטר רבא צפרק מנזות חלילה שאינו שלו ובסגול של ע"ז חללהתה כשרה ולא אמרינן מנחתה שיעוריה ופרישה כולה בשלהי כסוי הדם ופ' לולב הגזול (סוכה דף לא: בד"ה באהרה):

המודר הנאה משופר מותר לתקוע בשופר של מצוה. צפרק צ' דנדרים (דף טו.): מחלק אפי' בין הנאת סוכה עלי לאומר שלא אהנה מן הסוכה דיכול לאסור הסוכה עליו שאינה משועבדת לו אלא אין יכול לאסור עצמו על הסוכה שהוא משועבד לה ופריך עלה רבא וכו' מנזות ליהנות ניתנו אלא אמר רבא הא דלמטר ישיבת סוכה עלי הא דלמטר שבעה שלא אשז צסוכה ולדברי רבא היה משמע דכאן נמי אי אמר הנאת סוכה עלי מותר לתקוע בשופר של מנזות

לאו ליהנות ניתנו אכל אס אמר תקיעת שופר עלי אסור לתקוע בשופר של מנזות אפי' לרבא כמו דלמטר בני סוכה אס לא מחלק משום דגני סוכה בלאו מנזות יש הנאה בישיבת אכל שופר אי לאו מנזות אין הנאה בתקיעה דלמי מכוון לשיר ועל כוגיל דהתם קשיא דמשמע דוקא כשומר שבעה שלא אשז צסוכה הוא דלמי יכול לאסור עצמו על סוכה לפי שהוא משועבד לה אכל אס אמר ישיבת סוכה עלי בשבעה אסור כמו צקונס ור"כ מאי חומר צנדרים משבעות דקמתי התם הא שניהם חלין צנין אחד ויש לומר דנדרים חלין צכל ענין דשייכי דהיינו האסרת חפץ כדאמרינן צריש מסכת נדרים (דף צ: צ) נדרים ותרמים מידי דמיתסר חפצא עליה לאפוקי שבעה דקאסר נפשיה מן חפצא ולכן חלים הנדרים צכל ענין שיאמר חוץ מיהיא דהזכיר הנאה משום דמנזות לאו ליהנות ניתנו ומה שמתקע שם בין אמר ישיבת סוכה עלי לשבעה שלא אשז לא צא אלא לומר שיש חילוק בין דר לשבעה לפי שהנדר צכל ענין שיאמר מיתסר חפצו עליה ובשבעה צכל ענין שיאמר קאסר נפשיה מן חפצו: **המודר הנאה ממעיין.** הא דליצטרין לאשמועינן מודר הנאה מחבירו ומשופר וממעין דס"ד אמינא דוקא צמודר מחבירו הוא דשרינן לתקוע לו ולהוות משום דתסם מודר מחבירו אין דעמו על דבר מנזות כשאין מפרש צהדיא אכל אס פירש צהדיא ממעיין ומשופר אסור קמ"ל:

שמע מקלם הסיקעה צבור כו'. קא סלקא דעתך דהכי קאמר היה עומד הוא בשפת הבור ומחבירו תוקע צבור ויצא לחוץ (ב) צחצי התקיעה ואשמעינן הכא דצקלת נמי יוצא: **קודם עמוד השחר.** לאו זמניה הוא כדאמרינן צמסכת מגילה (דף כ): כל היום כשר לתקיעת שופר וילף טעמא מיוס

תרועה יהיה לכס' יוס ולא לילה: הכי גרסינן **למירא דסדר רבא די שמע איניש סוף תקיעה בלא חזילה תקיעה יאל ומיאל כו':** קטע **בראשונה.** פשוטה שלפני תרועת המלכות: **ומשך צגינה.** בפשוטה של אחריה כשמים ומתכוין לנאת צה אף די פשוטה שלפני תרועת וצרכנות שמעיד עליו לתקוע יתקף לו: **אם קול שופר שמע.** בלא קול הצרה יאל: **אם קול הצרה שמע.** עם קול השופר לא יאל: **צמוקע ועולה לנפשיה.** ואין אחר עמו לנאת צו אלא תוקע ועולה הוא לדלידה מחילתה וסופה צהכשר דחמילה הוא והשופר צבור ואמרו לעיל (דף סו:) אומן העומדים צבור יאלו: **של עולה.** ומלשו ממיים דלילו לאחר זריקה אין מעילה לא בעורה ולא צגריה שהכל לכהנים כדאמרינן צמנחות (דף פג.) וצבחים (פ.) גאמר לו יהיה בעולה [ויקרא] וגאמר לו יהיה צאשם [שם] מה אשם עצמתי מותרין אף עולה עצמתי מותרין: **שלמים לאו בני מעילה ניינה.** דאין מעילה צקדשים קלים אלא צזאימורים ולחזור זריקה צשהצבורו לתלק גבוה:

לא ליהנות ניינו. לשראל להיות קיומם להס הנאה אלא לעול על נזריהם ניתנו: **צשופר של ע"ז.** ששימשו צו לע"ז ולאסר צנהא כדמניא צמסכת ע"ז (דף נא:): אצד תצדון את כל המומות (ט) צכלים צשנתמשו צבן לע"ז הכתוב מדבר: **ואם תקע יאל.** דלנזות לאו הנאה ניינו: **כסופי מיכהם שיעוריה.** דהא לשריפה קאי וכסרוף דמי שופר צעי שיעור כדאמרינן לעיל (דף סו:) כדי שיאחזו צידו ויחלה לכאן ולכאן:

מוסר לתקוע לו. טעמא דכולהו משום דמנזות לאו ליהנות ניתנו: **חבירו מזה עליו צימות הגשמים.** שאין כאן אלא הנאת קיום המנזות ומנזות לא ניתנו ליהנות: **אכל לא צימות החמה.** דאיכא הנאת הגוף: **צפכאוו פרסיים.** ואע"ג שלא נתכוון לנאת ידי חובת מזה בלי ראשון של פסח יאל: **הסוקע לשיר.** לזכור ולומר קן שמעתי מפי מורי הזקן. וציקודו של מורי רבי יתכן צן יהודה ראיתי הסוקע לשד להצריח רוח רעה מעליו: **פשיטא.** דזאת מזה **קאמר רחמנא** והא אכל ונהנה צאכילתו הלך לאו מתעסק הוא שהרי אף לענין חיוב חטאת אמרינן (כרימות דף יט:) המתעסק צחלבים וצבערות ולקמן ולא פריך מרבי יוסי דהתם דהוה מני לחמיי לעולם מנזה משום היכרא: **אכל קא**

(א) [לעיל ל: ט.] (ב) [לעיל כו: נקמן ג:]: (ג) [לעיל כו: ד] [ע"י מורי זכתינו פו.] ד"ה לחלף ומוספות צכורות כו. ד"ה החולל, (ה) [נפסקינין כו: ו:] (ו) [ענין לב:] (ז) [חולין פט.] (ח) [ומספתא דתרוומת דתלמידי רבינו:] (ט) [ע"י פריש דכתיבי ותלמימי ומתמי ערוך ערך חלס ג:] (י) [ג"ה הרא"ש צרה:] (יא) [נקמן לב:] (יב) [וכדברי טע:] (יג) [דברי יב:] (יד) [וע"י מוספות חולין פט. ד"ה והתנאל:]

הגהות הב"ח
 (א) רש"י ד"ה שמע מקלם כו' מוקע צבור ויצא לחוץ יצא צחצי התקיעה:

גליון הש"ס
 גבי 'בשופר של שלמים. עיין וצחסי דף פו ע"ה צד"ה אמל. וצכרות דף כו ע"ה צד"ה החולל וצנדרים דף י ע"ה צד"ה אס מניח צכשות ומעילה דף יב ע"ה צד"ה חלצ:

מוסף רש"י

תקע בראשונה. פשוטה שלפני תרועתה תקע דכרה [קסו ג:], ומשך בשניה. תקיעת של אחר התרועה מן צכשים לנאת צה ידי צמים. שניה צריך לעשות זו אחר זו פשוטה שלאחריה דלמיתא ופשוטה שלפניה דזכמות (א) אין בידו אלא אחר. דלפוקי תקיעה אחת לשמים לא מפקינן (א) מצות לאו ליהנות נינתו. שמהות שנימת לשראל לא ליהנות מינת להס. לא להס הנאה מינת להס. אלא גוידת מן היא עליהם [חולין פט.]. בשופר של ע"ז לא יתקע ואם תקע יצא. דלאו הנאה היא ולמחלה מיאל א יתקע משום דממיס (א).

רבינו חננאל

אמר רבה שמע מקצת תקיעה בבור ומקצת תקיעה על שפת הבור יצא, הואיל ובור פקום תקיעה הוא לאותן העומדים בבור. אבל מקצת תקיעה קודם שעלה עמוד השחר ומקצת אחר שיעלה עמוד השחר, כיון שהלילה לא ומן חיובא הוא [לחד] רבא יצא. למימרא דסדר רבא שמע סוף תקיעה בלא חלול תקיעה או חלול תקיעה בלא סוף תקיעה יצא, והתן תקע בראשונה ומשך בשניה כשיתר אין בידו אלא אחת כו'. ורחינין פסקוי תקיעתא מהדרדי לא